

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/2001 vp

Hallituksen esitys laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 10 a §:n ja sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 2 päivänä toukokuuta 2001 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 10 a §:n ja sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta (HE 61/2001 vp).

Lakialoitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä lakialoitteen laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 10 §:n muuttamisesta (LA 64/2000 vp — Esa Lahtela /sd ym.),

joka on lähetetty valiokuntaan 25 päivänä toukokuuta 2000 sekä lakialoitteen laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 10 ja 10 a §:n muuttamisesta (LA 41/2001 vp — Marjatta Stenius-Kaukonen /vas ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 9 päivänä toukokuuta 2001.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Anne Palonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Mikko Horko, Kansaneläkelaitos.

HALLITUKSEN ESITYS JA LAKIALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia sekä sotilasavustuslakia. Ehdotuksen mukaan päivähoiton asiakasmaksua tai lasten kotihoiton ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaista hoitolisää määrättäessä taikka sotilasavustusta myönnettäessä asiakkaan ja hänen perheensä tuloina ei otettaisi huomioon kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisen ajalta toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, työmarkkinatukena maksettavaa ylläpitokorvausta eikä kuntoutusrahalain mukaista ylläpitokorvausta.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 2001 samanaikaisesti kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain kanssa.

Lakialoitteet

Lakialoitteessa LA 64/2000 vp ehdotetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 10 a §:n muuttamista siten, ettei päivähoitomaksua määrättäessä tulona otettaisi huomioon työvoimakoulutuksessa oleville maksettavaa päivittäistä ylläpitokorvausta.

Lakialoitteessa LA 41/2001 vp ehdotetaan, että päivähoitomaksua määrättäessä ei tuloina otettaisi huomioon eläkkeensaajan hoitotukea.

Lisäksi aloitteessa ehdotetaan, että eläkkeensaajien hoitotuki jätettäisiin huomioon ottamatta

määrättäessä kotona annettavan avohoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksuja.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin muutosehdotuksin.

Valiokunta ehdottaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 10 a §:ssä olevaan luetteloon niistä tuloista, jotka jätetään huomioon ottamatta päivähoidon asiakasmaksua määrättäessä, lisättäisiin hallituksen esityksessä ehdotetun ohella myös eläkkeensaajan hoitotuki sekä työvoimapolitiisessa aikuiskoulutuksessa olevalle maksettava ylläpitokorvaus. Valiokunta ehdottaa, että vastaavat lisäykset tehtäisiin sotilasavustuslain 11 §:ssä olevaan luetteloon niistä tuloista, joita ei sotilasavustusta myönnettäessä oteta huomioon. Molemmat tuet ovat täysin rinnasteisia maksuperusteen osalta mainituissa pykälissä lueteltuihin tuloihin eikä niiden huomioon ottamiseen ole erityistä perustetta.

Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) 2 §:n 6 kohdan mukaan ylläpitokorvauksella tarkoitetaan kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla työmarkkinatuen saajalle työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) 17 §:n nojalla maksettavaa päiväkohtaista korvausta. Lisäksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 4 §:n mukaan muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä olevan viittauksen ylläpitokorvaukseen katsotaan koskevan myös kuntouttavan työtoiminnan ajalta maksettavaa ylläpitokorvausta, jollei kuntouttavasta työtoiminnasta annetusta laista muuta johdu. Näin tulisi sovellettavaksi myös muu-

tettavaksi ehdotettu asiakasmaksulain säännös, eli niihin tuloihin, jotka jätetään huomioon ottamatta esityksessä tarkoitettua asiakasmaksua määrättäessä, luettaisiin myös kuntouttavan työtoiminnan ajalta maksettava ylläpitokorvaus. Samoin sotilasavustusta myönnettäessä mainittu ylläpitokorvaus jäisi huomioon ottamatta.

Valiokunta on esityksen käsittelyn yhteydessä kiinnittänyt huomiota eri sosiaaliturvaetuuksien huomioon ottamiseen ja tulokäsitteiden erillaisuuteen etuuksia myönnettäessä tai asiakasmaksuja määrättäessä. Valiokunta pitää tarpeellisenä, että mahdollisimman pian selvitetään, ovatko säännökset, jotka koskevat eri asiakasmaksujen määrittämisen perusteena olevien tulojen huomioon ottamista tarkoituksenmukaiset. Valiokunta pitää tärkeänä, etteivät säännökset ilman erityistä perustetta poikkea toisistaan, koska epäyhtenäiset tulokäsitteet saattavat aiheuttaa kirjavaa tulkintakäytäntöä.

Valiokunta on tehnyt muutokset lakiehdotukseen hallituksen esityksen pohjalta. Koska lakialoite LA 64/2000 vp kokonaisuudessaan ja lakialoite LA 41/2001 vp osittain on otettu huomioon valiokunnan muutosehdotuksissa, ehdotetaan ne hylättäviksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että lakialoitteet LA 64/2000 vp ja LA 41/2001 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 10 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (734/1992) 10 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1134/1996 seuraavasti:

10 a §

*Päivähoitomaksun määräämisen perusteena
olevat tulot*

Tulona ei oteta huomioon lapsilisää, lapsen hoitotukea, *eläkkeensaajan hoitotukea*, asumistukea, vammaistukea, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavustusta, rintamalisää, opintorahaa, aikuisopintorahaa, opintotuen asumisli-

sää, (*poist.*) toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, kuntoutusrahalain (611/1991) mukaista ylläpitokorvausta, *työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista ylläpitokorvausta*, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia eikä lasten kotihoidon tukea.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

2.

Laki

sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1993 annetun sotilasavustuslain (781/1993) 11 §:n 1 momentin 2 kohta sekä

lisätään 11 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1266/1995 ja 986/1996, uusi 2 a, (*poist.*) 2 b ja 5 a kohta seuraavasti:

11 §

Huomioon otettava tulot ja varat

Avustustusta myönnettäessä otetaan huomioon hakijan ja hänen 4 §:ssä tarkoitettujen perheenjäsentensä palvelusaikana käytettävissä olevat tosiasialliset tulot. Myönnettäessä avustusta 10 a §:n nojalla ei näiden perheenjäsenten

tuloja oteta huomioon. Tuloina ei oteta huomioon:

(2 kohta kuten HE)

2 a) *työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta* annetun lain (763/1990) mukaista ylläpitokorvausta;

(2 b kohta kuten HE)

StVM 17/2001 vp — HE 61/2001 vp

*5 a) kansaneläkelain (347/1956) mukaista
eläkkeensaajan hoitotukea; (Uusi)*

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 5 päivänä kesäkuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Marjatta Vehkaoja /sd	Pehr Löf /r
vpj.	Timo Ihamäki /kok	Juha Rehula /kesk
jäs.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Päivi Räsänen /kd
	Merikukka Forsius /vihr	Sari Sarkomaa /kok
	Tuula Haatainen /sd	Arto Seppälä /sd
	Inkeri Kerola /kesk	Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
	Niilo Keränen /kesk	Raija Vahasalo /kok
	Valto Koski /sd	Jaana Ylä-Mononen /kesk.
	Marjaana Koskinen /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.